



Sygn. akt IV KK 561/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **M. R.**

skazanego z art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 209 § 1a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 22 lutego 2023 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach

z dnia 17 października 2022 r., sygn. akt IV K 537/22,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. jego punkt trzeci (3)
dotyczący kary łącznej ograniczenia wolności i w tym zakresie
przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu Katowice – Wschód w Katowicach.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 października 2022 r. o sygn. akt IV K 537/22 Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach:

1. uznał oskarżonego M. R. za winnego tego, że działając w krótkich odstępach

czasu z wykorzystaniem takiej samej sposobności dopuścił się ciągu przestępstw, w ten sposób, że:

1. w okresie od dnia 12 grudnia 2016 r. do dnia 31 lipca 2017 r. w K. przy ul. [...] uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Mysłowicach Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 7 lutego 2013 r., sygn. akt III RC 503/12 na szkodę małoletniej J. R. w ten sposób, że łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przy czym zaległość ta naraziła uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych;
2. w okresie od dnia 27 września 2017 r. do dnia 28 czerwca 2018 r. w K. przy ul. [...] uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Mysłowicach Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 7 lutego 2013 r., sygn. akt III RC 503/12 na szkodę małoletniej J. R. w ten sposób, że łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przy czym zaległość ta naraziła uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, czym w każdym przypadku wypełnił znamiona przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. w zw. z § 1a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k. w zw. z § 1a k.k. w zw. z art. 91 §1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k. oraz art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
3. uznał oskarżonego M. R. za winnego popełnienia zarzucanego mu w pkt 3 czynu (tj. tego, że w okresie od dnia 15 kwietnia 2021 r. do dnia 9 czerwca 2022 r. w K. przy ul. [...] uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości wyrokiem Sądu Rejonowego w Mysłowicach Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 7 lutego 2013 r., sygn. akt III RC 503/12 na szkodę małoletniej J. R. w ten sposób, że łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przy czym zaległość ta naraziła

uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych), czym wypełnił znamiona przestępstwa z art. 209 § 1 k.k. w zw. z § 1a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1 k.k. w zw. z § 1a k.k. w zw. z art. 34 § 1 i § 1a pkt 1 k.k. oraz art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 3 miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

4. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1, § 3 k.k., art. 92 § 2 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu w pkt 1, 2 wyroku kary jednostkowe ograniczenia wolności i orzekł w ich miejsce karę łączną roku ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
5. na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązał oskarżonego do wykonywania ciążącego na nim obowiązku łóżenia na utrzymanie małoletniej J. R.;
6. na podstawie art. 624 k.p.k. i art. 17 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U z 1983 roku, Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zwolnił oskarżonego od ponoszenia na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych w całości (k. 100 - 101).

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się, bez postępowania odwoławczego, z dniem 25 października 2022 r. (k. 101).

Powyższy wyrok, w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej ograniczenia wolności (pkt 3), na korzyść skazanego zaskarżył Prokurator Generalny. Zarzucił w niej „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 86 § 1 k.k., polegające na orzeczeniu w pkt 3 wyroku w wyniku połączenia kar jednostkowych: 8 miesięcy ograniczenia wolności wymierzonej w pkt 1 wyroku, 3 miesięcy ograniczenia wolności wymierzonej w pkt 2 wyroku, kary łącznej 1 roku ograniczenia wolności, to jest w rozmiarze wyższym od sumy podlegających połączeniu kar jednostkowych”. W konkluzji autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Katowice – Wschód w Katowicach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Oczywiście zasadny jest podniesiony w kasacji zarzut rażącego naruszenia prawa materialnego (art. 86 § 1 k.k.), a ponieważ stwierdzone uchybienie miało bez wątpienia istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku (orzeczenie kary łącznej w rozmiarze wyższym niż dopuszczalny) możliwe było uwzględnienie wniesionego na korzyść skazanego nadzwyczajnego środka zaskarżenia na posiedzeniu bez udziału stron w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że orzekając karę łączną ograniczenia wolności sąd w oparciu o treść art. 86 § 1 k.k. może ją wymierzyć w granicach od powyżej najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczającej 2 lat ograniczenia wolności. W odniesieniu do realiów niniejszej sprawy kara łączna ograniczenia wolności ukształtowana więc być mogła w granicach od powyżej 8 miesięcy do 11 miesięcy, a przekroczenie przez Sąd *meriti* górnej granicy o jeden miesiąc stanowiło – jak to wskazano wyżej – rażące naruszenie przepisu powołanego w zarzucie kasacyjnym.

Implikowało to uchyleniem wyroku Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach w zaskarżonej części (pkt 3) i przekazaniem sprawy w tym zakresie temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Procedując powtórnie, w części w jakiej nastąpiło przekazanie, Sąd ten będzie miał na uwadze, aby orzeczona na nowo kara łączna ograniczenia wolności ukształtowana została zgodnie z wymogami prawa materialnego.